

Verdens Bedste Nyheder

www.verdensbedstenyheder.dk

▼ Søde kartofler, ingefær og gurkemeje skaber trivsel i et nyt klima.
Side 3

■ I 20 år har Folkekirkens Nødhjælp fået skovlen under minerne.
Side 3

100 ÅR MED HÅB OG HANDLING
1922 - 2022

Særudgave | 2022

Aminit Namonio fanger fisk med sin far i Turkanasøen, Kenya. Foto: Jakob Dall

100 års kamp mod sult

▼ Nødrationer, penge i hånden, e-vouchers og mindre madspild. Arbejdet med sult har ændret karakter over de sidste 100 år, men er stadig dybt forankret i Folkekirkens Nødhjælps DNA.

Liv Raahauge Frederiksen

Ti kilo ris eller hvede, to kilo bønner og en liter olie. Det har i mange år været en typisk ration til at brødføde en person i en måned. Men nu er den traditionelle uddeling af mad i højere grad erstattet med et cash-program, hvor Folkekirkens Nødhjælp uddeler kontanter i stedet for mad.

”Når folk får kontanter, går de fra at være passive modtagere af hjælp til at være aktive forbrugere,” fortæller Tobias Ndlovu, der er global humanitær rådgiver hos Folkekirkens Nødhjælp i Zimbabwe.

Fra madpakker til kolde kontanter

Maden i nødhjælpspakker bliver ofte transporteret langvejs fra, men med Cash-programmet kan flygtninge og fattige familier købe deres mad lokalt. Det sker ved, at flygtningene får et personligt plastikkort med penge fra Folkekirkens Nødhjælp hver uge, som de så kan handle med hos butiksejerne på de lokale markeder.

”Vores cash- og techbaserede løsninger giver mulighed for, at flygtningefamilierne selv kan vælge, hvad de har brug for og vil købe. Det giver dem frihed og værdighed. Samtidig booster vi de lokale markeder, og dermed de fattige samfund, der modtager store strømme af flygtninge, siger generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp, Birgitte Qvist-Sørensen.

“ Adgangen til mad er en basal menneskeret.

Birgitte Qvist-Sørensen,
Generalsekretær i
Folkekirkens Nødhjælp

Holistisk nødhjælp

Folkekirkens Nødhjælps har bekæmpet sult i 100 år. Men meget har ændret sig i måden at arbejde på.

”I starten var klassisk nødhjælp i centrum. Men gennem tiden blev det mere en balancegang mellem akutte indsatser, langsigtet udviklingsarbejde, så folk kan brødføde sig selv, og kampen for rettigheder. For adgangen til mad er en basal menneskeret,” siger Birgitte Qvist-Sørensen.

Folkekirkens Nødhjælp hjælper blandt andet med at dyrke klimaresistente afgrøder som chia og amarant, der kan modstå tørke og ekstreme temperaturer. Organisationens Wefood-butikker i Danmark sælger overskudsmad og bekæmper dermed både madspild, CO₂-udledning og bruger pengene på at bekæmpe sult i udviklingslandene. Det er et samlet forsøg på at udnytte klodens ressourcer bedre.

Leder

Handling går aldrig af mode

Thomas Ravn-Pedersen

I 100 år har Folkekirkens Nødhjælp hjulpet mennesker i nød. Og fra starten på en måde, der udfordrede det omgivende samfund. Skulle man i kølvandet på Verdenskrigene hjælpe ofre fra netop det land, der havde påført en selv så mange lidelser? Skulle man udfordre de diplomatiske spilleregler og åbne en livreddende luftbro til et indespærret folk i en fjern afrikansk borgerkrig? Og skulle man bakke ens nære ven op, da han foreslog politisk boykot som våben mod apartheid? Hos Nødhjælpen var svaret tre gange ja. Og mottoerne *Giv de fattige ret* og *Fra ord til handling* fik vinger og skabte massiv hjælp i forreste række. I Biafra, i Sydafrika, i Palæstina og i resten af verden. Det arbejde kan du læse mere om i denne særavis.

Genopbygning af Europa

Historien om Folkekirkens Nødhjælp begynder i København efter Første Verdenskrig, hvor folkekirkefolk stifter verdens første internationale NGO med danske rødder. Målet er at sende hjælp til kirker i de lande, der blev hårdest ramt af krigen. Senere, efter Anden Verdenskrig, ligger Europa igen i ruiner, og organisationen udsender i alt 250 tons fødevarer til Europa fra 1945-1948. I samme periode kommer FN til verden og erklærer Menneskerettighederne, som senere bliver grundlæggende for Folkekirkens Nødhjælps arbejde.

Fælles kirkelig kamp mod racisme

Da biskop Desmond Tutu i 1979 besøger Folkekirkens Nødhjælp bliver det starten på organisationens arbejde med fortalervirksomhed og kamp mod racisme. Det er ikke nok at sende eksempelvis mad, penge og tøj, nu går organisationen også aktivt ind i kampen mod apartheid-systemet i Sydafrika som grundårsag til fattigdom i landet. Folkekirkens Nødhjælps kirkelige udgangspunkt er et fundament for at samarbejde med kirkelige organisationer i mange lande, og i 1995 bliver det internationale kirkelige nødhjælpssamarbejde ACT International oprettet. Arbejdet med fysisk nødhjælp bliver ikke glemt. Tværtimod opskaleres det i 80'erne for at imødegå de store sultkatastrofer i Afrika.

Foto: Poul Madsen

Klima og kvinder

I 2010 begynder organisationen i højere grad at fokusere på kvinders rettigheder som nøglen til holdbar lokal og global udvikling. Både inden for rettighedsområdet og på klimaområdet begynder Folkekirkens Nødhjælp fortalervarbejde for at påvirke politikerne til at træffe beslutninger, der bekæmper den strukturelle ulighed både mellem rige og fattige i samfundet og mellem kønnene. Klimaforandringerne kom for alvor på dagsordenen i 2007, og fokus vokser år for år, senest med Wefood-kæden, der er frontløber i kampen mod madspild.

Fotos: Bax Lindhardt & Jakob Dall

1922

Arkivfoto

Hjælpen kommer flyvende

I løbet af 1960'erne videreudvikler Folkekirkens Nødhjælp evnerne til at pakke og udsende nødhjælp. Da den nigerianske provins Biafra forsøger at løsrive sig, udløser det en borgerkrig som rammer befolkningen hårdt. I løbet af fire år flyver Folkekirkens Nødhjælp 5.000 gange ind til Biafra med mad og andre fornødenheder. Efter aktionen begynder organisationen at fokusere mere på, hvad der sker i et land, når den akutte krise er ovre. Kan nødhjælp ikke bare afhjælpe en krise, men være med til at forebygge, at den næste opstår?

1979

Foto: Casper Thorsøe

Giv de fattige ret

Berlinmuren er netop revet ned, og Folkekirkens Nødhjælp begynder mere fokuseret på at arbejde for at gøre mennesker i nød selv i stand til at kæmpe for deres rettigheder. Blandt andet begynder organisationen at hjælpe Indiens kasteløse. Årtiet står i skyggen af krige på Balkan og folkemordet i Rwanda, og Folkekirkens Nødhjælp påbegynder minerydning i Kosovo og tættere kirkeligt samarbejde med andre lande for at forebygge folkemord og andre brud på grundlæggende rettigheder. I slutningen af 90'erne begynder Folkekirkens Nødhjælp også at åbne lokale udekontorer for at få bedre føling med udviklingen lokalt.

2022

Den nye virkelighed: Nødhjælp rimer på klimatilpasning

▼ Agroøkologi er det "nye grønt" for småbønder i Uganda.

Isabella Canto Nielsen

Græshoppesværme, skovbrande og oversvømmelser. Klimatilpasning er i stigende grad blevet en central del af Folkekirkens Nødhjælps arbejde i udviklingslandene. Det er nemlig mennesker i nød, der mærker konsekvenserne af klimaforandringerne først og hårdest.

"Det handler om at lære at leve med klimaforandringerne, i stedet for at flygte fra dem. Det er ikke noget, der vil ske i fremtiden, det er en realitet nu" siger Mattias Söderberg, der er klimarådgiver i Folkekirkens Nødhjælp.

Han fortæller om et af Folkekirkens Nødhjælps projekter i West Nile i Uganda, hvor sydsudanesiske flygtninge og småbønder bliver trænet i agroøko-

logisk landbrug. Her lærer de at dyrke søde kartofler, ingefær og gulkemeje. Agroøkologisk landbrug er en bæredygtig landbrugsmetode, der blandt andet er mere modstandsdygtig overfor et uforudsigeligt klima.

Salget fra afgrøderne bidrager til øgede indkomster og mad på bordet for både lokale- og flygtningefamilier i området.

For Folkekirkens Nødhjælp er det - klimatilpasning eller ej - et vigtigt princip ikke at tvinge tiltag hen over hovedet på et lokalsamfund.

"Det skal være løsninger, som de selv har valgt. Det giver ikke nogen mening at lave en brønd, der styres af solceller, hvis ingen af de lokale ved, hvordan den fungerer," slutter Mattias Söderberg.

KLIMA-KARTOFLER

To kvinder høster søde kartofler i det nordlige Uganda.

Foto: Mudasirrv Govule

Frivillige forvandler gammelt tøj til mad i Mali

▼ I 50 år har genbrugsbutikker og frivillige arbejdet for verdens fattigste.

Liv Raahauge Frederiksen

Folkekirkens Nødhjælps genbrugsbutikker har forvandlet gods fra gemmerne til gavn for mennesker i nød, lige siden Ruth og Herluf Andersen åbnede den første butik i Aarhus i 1972.

"Jeg har det godt med, at jeg med mine handlinger kan være med til at gøre en forskel," fortæller Agnethe Wass, der er en af de over 3.000 frivillige, som holder gang i de 112 genbrugsbutikker.

"Det giver en glæde i min hverdag at være sammen med de andre frivillige i butikken og skabe positive oplevelser for glade kunder".

GENBRUGSGULD

Ruth og Herluf Andersen åbnede i 1972 Danmarks første genbrugsbutik.

Foto: Folkekirkens Nødhjælp

Selvom man i genbrugsbutikkerne landet over kan finde alt fra sweatere til den nette sum af 75 kroner eller en bog til en flad tyver, så løber butikkernes samlede overskud op i mere end blot småpenge. Det årlige overskud er i gennemsnit 24 millioner kroner, som går til Folkekirkens Nødhjælps arbejde med at hjælpe mennesker i nød.

Tyve år med næsen i livsfarlig jord

■ Det er hårdt arbejde at rydde landminer, ueksploderede bomber og anden ammunition, og det kræver gode nerver. Til gengæld er det livsfarligt. Men også helt nødvendigt for at genopbygge freden, når krigen er slut. Folkekirkens Nødhjælp har nu over tyve års erfaring med at fjerne de livsfarlige efterladenskaber.

Thomas Gringer Jakobsen

Borgerkrigen i Libyen sluttede officielt set sidste år, og kampene om byen Benghazi i 2017 er for længst forsvundet fra avisernes forsider. Men i de sønderskudte gader og inde i husene ligger der stadig lureminer og ueksploderet ammunition, der truer de mennesker, der blev fordrevet af krigen. Nu er folk begyndt at vende tilbage til deres hjem. Folkekirkens Nødhjælp har et hold af bomberyddere i Libyen, hvor de finder og fjerner sprængstoffet. "Hver uge hører vi om mennesker, som mister kropsdele, fordi de træder på en mine eller en bombe," siger Najji, som er en af de libyske mænd, som Folkekirkens Nødhjælp har uddannet som ammunitionstrykker. Når rydderne har gennemgået et hus, spraymaler de et rødt D på facaden for at vise, at de har gjort, hvad de kan for at gøre det sikkert at vende tilbage og begynde et nyt liv her.

MINEHØST

En minerydder fra Folkekirkens Nødhjælp søger efter landminer i Sydsudan.

Foto: Mikkel Østergaard

Arbejdet i Libyen er kun et af mange ammunitions- og minerydningsprojekter, som Folkekirkens Nødhjælp har gennemført i de sidste 20 år. Første indsats var efter Kosovo-krigen, der sluttede i 1999. Dengang opfordrede Udenrigsministeriet danske organisationer til at påbegynde minerydning som en del af det humanitære arbejde. Efter Kosovo fortsatte Folkekirkens Nødhjælp med at rydde ammunition og miner i lande som Tjetjenien, Angola, Laos, Eritrea og Irak. I dag fortsætter minerydningsarbejdet i seks lande: Libyen, DR Congo, Irak, Libanon, Sydsudan og Syrien.

Vær med

'100 år med håb og handling' fejres landet over hele året med fællessang, debat, gudstjenester og meget mere. Man kan også stå for sit eget lokale arrangement.

Følg med på www.noedhjælp.dk/arrangementer

Geden, der bliver ved med at give

▼ Det er 16 år siden, at geden vandt danskernes hjerter – i dag forsætter den kampen mod fattigdom og sult. "Geden er simpelthen et fantastisk lille væsen".

Liv Raahauge Frederiksen

Hvis du er en af dem, som på et tidspunkt har lagt en ged under juletræet, så er du langt fra alene. Over 150.000 danskere har gennem årene doneret gaver gennem "Giv en ged".

"Vi blev fuldstændigt blæst bagover af danskernes støtte. Vi fik 10 millioner ind det første år. Det blev en kæmpe succes og gik over alle forventninger", fortæller Thilde Marie Skaanning, der er teamleder for Kampagne hos Folkekirkens Nødhjælp.

I dag er geden efterhånden blevet en teenager, der i år kan fejre 16-års fødselsdag. Da den kun som lille kid blev introduceret af Folkekirkens Nødhjælp i 2006, var den det første bud på en velgørenhedsgave i Danmark. Ifølge Thilde Marie Skaanning skyldes kampagnens succes i stor grad gedens evne til at gøre udviklingsbistand til noget konkret og sjovt, som folk kan forholde sig til: "Udviklingsbistand er ofte kompliceret og sker langt væk fra Danmark. Men alle kan forstå, at man får et dyr, der kan give mælk, kid og fødevarer".

Gedens efterladenskaber kan bruges som gødning i køkkenhaven. På den måde kan familierne mangedoble udbyttet og gå fra et måltid om dagen til tre. De kan endda sælge nogle af grøntsagerne og tjene penge, som kan bruges på andre ting. Samtidig er kid fra gederne en opsparring. For ved at sælge de kid, som

BEDSTE VENNER

Dorcas Rotino på 10 år med sit gedekid i Kenya.

Foto: Bax Lindhardt

gederne får, kan man få råd til eksempelvis børns skolegang eller hospitalsregninger.

Og sidst men ikke mindst kan geden overleve på meget lidt vand og føde, og den er slet ikke kræsen, men spiser alt, hvad den nu lige finder. I udviklingslandene, som er særligt ramt af klimaforandringerne, er det klimarobuste lille dyr altså helt eminent.

"Geden er helten. Den er simpelthen et fantastisk lille væsen, der kan løfte familier ud af fattigdom," fortæller Thilde Marie Skaanning. I dag er Folkekirkens Nødhjælps udvalg af velgørenhedsgaver, som danskerne kan købe, kun vokset og rummer alt lige fra kyllinger og køkkenhaver til skolebænke og solcelleanlæg.

Folkekirkens Nødhjælp i tal

4

mio. mennesker i nød modtager hvert år hjælp

1000

sogne deltager hvert år i sogneindsamlingen i marts

88

mio. m² landjord er blevet ryddet for livsfarlige landminer siden 1999

400

ton mad har Wefood-butikkerne reddet sidste år

Kilde: Folkekirkens Nødhjælp

Verdens Bedste Nyheder

Verdens Bedste Nyheder er et uafhængigt medie, der laver konstruktiv journalistik og kampagner. Vi fortæller om fremskridt og løsninger på verdens udfordringer.

Vores arbejde tager udgangspunkt i Verdensmålene for bæredygtig udvikling, der blandt andet handler om at afskaffe ekstrem fattigdom, mindske global ulighed og bekæmpe klimaforandringer.

Denne udgave er en særavis lavet for Folkekirkens Nødhjælp i forbindelse med organisationens 100-års jubilæum.

Læs flere nyheder på verdensbedstenyheder.dk og verdensmaal.org

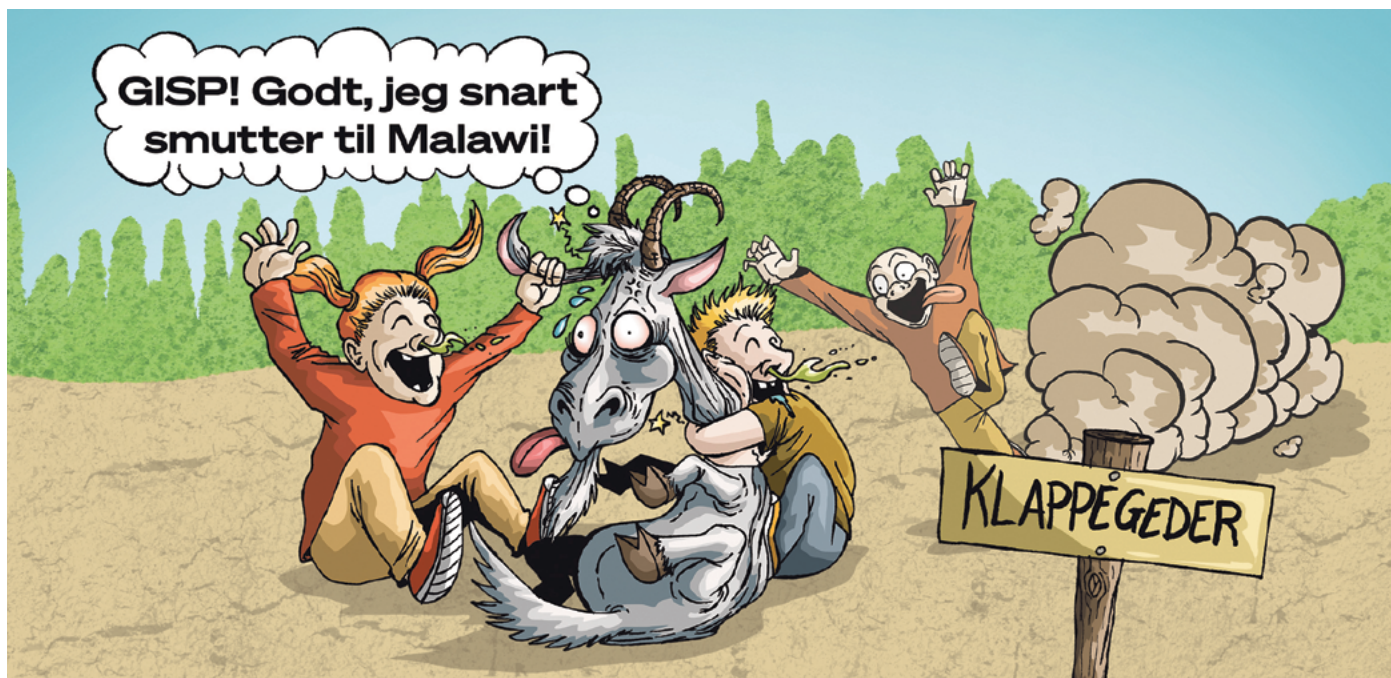
Redaktion

Journalist Liv Raahauge Frederiksen
Journalist Thomas Gringer Jakobsen
Journalist Isabella Canto Nielsen
Layout og grafik Eva Sørensen
Redaktionschef Sophie Rytter Skjoldager
Chefredaktør Thomas Ravn-Pedersen

Særudgaven er finansieret af Folkekirkens Nødhjælp.

Et nyt liv

Tegning: Lauge Elise-Madsen